

ten m.b.t. het dossier, recht op bijstand, recht op privacy, recht op een vrij besteedbaar bedrag, recht op een menswaardige behandeling, klacht-recht.

De datum van inwerkingtreding van het Decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp moet nog door de Vlaamse Regering worden bepaald. Uiterlijk is dit op 1 juli 2003. De artikels 31 en 32 traden in werking op 1 juli 2004. Deze artikelen regelen respectievelijk de aanpassing van de sectorale regelgevingen aan dit decreet en de initiatieven voor vorming van jeugdhulpaanbieders, informatie en sensibilisatie m.b.t. dit decreet.

Voor meer info over deze decreten zie [www.jeugdhulp.vlaanderen.be](http://www.jeugdhulp.vlaanderen.be)

RUDI ROOSE

## NOTEN

1 M.v.T., Parl. St. Vl. Parl. 2003-04, nr. 2063/1, 2.

## GERECHTELIJKE HULPVERLENING AAN JONGEREN IN BRUSSEL

*Ordonnantie van 29 april 2004* van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake Hulpverlening aan jongeren (B.S. 1 juni 2004)

Deze ordonnantie bevat de regeling op basis waarvan de jeugdrechter in Brussel afdwingbare maatregelen kan opleggen aan minderjarigen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in die situaties waar de mogelijkheid van vrijwillige hulpverlening ontbreekt.

Dit houdt o.a. in dat voor de uitvoering van deze maatregelen de Sociale Dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank van Brussel wordt ingezet met inbegrip van de door de Vlaamse Gemeenschap erkende voorzieningen en projecten, met parallelle consequenties voor de Franse Gemeenschap.

De medewerking van de instituten en diensten die onder de bevoegdheid vallen van de Franse en de Vlaamse Gemeenschap maken het voor-

werp uit van het *Samenwerkingsakkoord van 14 mei 2004 inzake hulpverlening aan jongeren tussen de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad*. (nog niet in B.S. gepubliceerd)

RUDI ROOSE

## VERSLAG EVALUATIECOMMISSIE 'EVERBERG'

Bij de oprichting, door de Wet van 1 maart 2002, van het 'Centrum voor de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd' (beter bekend als 'Everberg') werd ook de oprichting van een evaluatiecommissie in het vooruitzicht gesteld, die jaarlijks de uitvoering van het samenwerkingsakkoord en de werking van het centrum evalueert (art. 33 Samenwerkingsakkoord van 30 april 2002 tussen de Federale Staat en de Gemeenschappen). Deze Evaluatiecommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken ministers en externe deskundigen, werd ingesteld in januari 2004. Na zes vergaderingen en een bezoek aan het Centrum te Everberg leverde zij een eerste evaluatieverslag af in juni 2004 (net voor de gemeenschaps- en gewestverkiezingen). Het is voorlopig onduidelijk in hoeverre dit verslag openbaar wordt gemaakt - terwijl zulks toch een evidentie hoort te zijn.

Het verslag beperkt zich, omwille van het genoemde artikel 33 van het Samenwerkingsakkoord, tot de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord en de werking van het centrum. Het houdt als dusdanig geen evaluatie in van de Wet van 1 maart 2002 zelf - en in het bijzonder van de toepassing van de wettelijke voorwaarden om tot plaatsing te Everberg over te gaan - al is het niet altijd evident deze aspecten van elkaar te scheiden.

In een eerste deel van het verslag worden de bepalingen van het Samenwerkingsakkoord én van het huishoudelijk reglement dat in het Centrum van toepassing is, overlopen; het huishoudelijk reglement is, zo merkt de Commissie op, overigens nog steeds niet goedgekeurd door de

betrokken ministers.... In dit deel worden vooral feitelijke informatie en relevante cijfergegevens verstrekt, met aansluitend mogelijke interpretaties en punctuele opmerkingen. Doorheen het overlopen van deze bepalingen wordt ook een beeld geschetst van de werking van en het dagelijks leven in het centrum, en een aantal verschillen in opvattingen tussen de betrokken gemeenschappen (bv. wat betreft de sanctie- en veiligheidsmaatregelen en het pedagogisch project).

Het tweede deel bevat een aantal aanbevelingen betreffende onder meer het functioneren van het centrum (o.a. de infrastructuur, de samenwerking tussen de verschillende betrokken overheden, de toepasselijke veiligheidsmaatregelen en tuchtsancties...) en de toepassing van de Wet van 1 maart 2002 (o.a. inzake het gebruik van de capaciteit en de doorstroming naar residentiële opvangplaatsen georganiseerd door de gemeenschappen).

Als bijlage zijn de relevante teksten opgenomen (wet, samenwerkingsakkoord en huishoudelijk reglement), diverse aanvullende cijfergegevens en een voorstelling van de pedagogische projecten van de gemeenschappen.

Het verslag vermeldt zelf dat het in dit beperkt tijdsbestek om niet meer kon gaan dan een eerste, eerder voorlopig evaluatieverslag, dat niet gepaard kon gaan met een grondige wetenschappelijke analyse. Daarom bevat het verslag veel informatie die eerder thuishoort in een jaarverslag dat door het Centrum zelf kan worden opgesteld. De Evaluatiecommissie beveelt dan ook aan dat in de toekomst eerst een dergelijk jaarverslag wordt opgesteld door het directiecomité, liefst met een eenvormige wijze van registratie en presentatie. De deskundigen roepen bovendien op in de toekomst een onderscheid te maken tussen een administratieve evaluatie over de werking van het centrum, een beleidsevaluatie over de samenwerking tussen de betrokken overheden en een wetenschappelijke, methodologisch verantwoorde evaluatie, door onafhankelijke experts, met een duidelijk afgebakende vraagstelling.

Allicht zullen de vrij omvangrijke cijfergegevens verwelkomd worden, zeker nu totnogtoe inzake

de toepassing van het jeugdbeschermingsrecht de beschikbaarheid van cijfers zeer te wensen overlaat. Hieronder worden enkele belangrijke cijfergegevens weergegeven.

1. Het aantal opgenomen jongeren in het Centrum "De Grubbe"

|                   | 2002 N | 2003 N | Totaal |
|-------------------|--------|--------|--------|
| Nederlandstaligen | 65     | 179    | 244    |
| Franstaligen      | 121    | 303    | 424    |
| Duitstaligen      | 1      | 1      | 2      |
| Totaal            | 187    | 483    | 670    |

2. De gemiddelde verblijfsduur in dagen van jongeren geplaatst in het Centrum te Everberg

|                   | 2002  | 2003  |
|-------------------|-------|-------|
| Nederlandstaligen | 13,94 | 19,43 |
| Franstaligen      | 21,89 | 25,71 |
| Duitstaligen      | 4,00  | 34,00 |
| Totaal            | 19,12 | 23,40 |

3. Bestemming van de jongeren bij vertrek uit het Centrum "De Grubbe"

|                              | 2002<br>Aantal | 2003<br>Aantal |
|------------------------------|----------------|----------------|
| FRANSE GEMEENSCHAP           |                |                |
| Gemeenschapsinstellingen     |                |                |
| Braine-le-Château            | 20             | 32             |
| Wauthier-Braine              | 7              | 30             |
| Fraipont                     | 30             | 51             |
| Jumet                        | 2              | 3              |
| Private instellingen         |                |                |
| Association l'Alliage        | 0              | 1              |
| CAU Beauplateau              | 0              | 1              |
| Glanures - Hornu             | 0              | 1              |
| Uithandengeving              | 11             | 24             |
| Andere                       |                |                |
| Hospitalisatie (psychiatrie) | 1              | 2              |
| Terugkeer familie            | 49             | 157            |
| VLAAMSE GEMEENSCHAP          |                |                |
| Gemeenschapsinstellingen     |                |                |
| De Hutten - Mol              | 24             | 37             |
| De Markt - Mol               | 0              | 13             |
| De Zande - Ruiselede         | 16             | 45             |
| Private instellingen         |                |                |
| De Overstap - Zoersel        | 2              | 9              |
| JOC Mechelen                 | 0              | 1              |
| Heynsdaele - Ronse           | 0              | 1              |
| OOOC Elegast                 | 0              | 1              |

|                              |    |    |
|------------------------------|----|----|
| Uithandengeving              | 1  | 2  |
| Andere                       |    |    |
| Hospitalisatie (psychiatrie) | 0  | 1  |
| Terugkeer familie            | 20 | 64 |
| DUITSTALIGE GEMEENSCHAP      |    |    |
| Private instellingen         |    |    |
| V.o.G. OIKOS - Eupen         | 0  | 1  |

Andere mogelijke gevolgen voor de jongeren geplaatst in het Centrum "De Grubbe"

|                     | 2002   | 2003   |
|---------------------|--------|--------|
| Bestemming          | Aantal | Aantal |
| FRANSE GEMEENSCHAP  |        |        |
| Repatriëring        | 1      | 1      |
| Ontsnapping         | 1      | 0      |
| VLAAMSE GEMEENSCHAP |        |        |
| Repatriëring        | 2      | 5      |

#### 4. Plaatsingen in isolatie/aantal dagen in het Centrum "De Grubbe" (2003)

|        |   | -1   | 1    | 2    | 3    | 4   | 5    | Totaal |
|--------|---|------|------|------|------|-----|------|--------|
| NL     | N | 1    | 7    | 5    | 4    | 1   | 1    | 19     |
|        | % | 5.3  | 36.8 | 26.3 | 21.1 | 5.3 | 5.3  | 100.1  |
| FR     | N | 16   | 30   | 10   | 8    | 1   | 10   | 75     |
|        | % | 21.3 | 40   | 13.3 | 10.6 | 1.3 | 13.3 | 99.8   |
| Totaal | N | 17   | 37   | 15   | 12   | 2   | 11   | 94     |
|        | % | 18.1 | 39.4 | 16   | 12.8 | 2.1 | 11.7 | 100.1  |

JOHAN PUT\*

## NOTEN

\* Hoofddocent K.U.Leuven

## CRIMINOLOGIE SN STRAFRECHTSTHEORIE

### CRIMINOLOGIE, HEDENDAAGSE THEORIE, EN ETHIEK

#### 1. Het 'Theory Network' (UK)

Het is wellicht eigen aan de criminologische onderneming dat diegenen die erin werkzaam zijn hun theoretische inspiratie veelal elders moeten gaan zoeken. In die zin is de criminologie meestal een toegepaste onderneming: de criminoloog moet (als hij of zij tenminste wat theoretisch ingesteld is) vaak het ruimere (sociaal-)theoretische en/of filosofische veld intrekken,

daar oppikken wat hij of zij belangrijk of mischien gewoon interessant vindt, om het daarna terug mee te brengen naar het criminologische huis alwaar het dan kan worden toegepast op het criminologische object van de dag (bijvoorbeeld: 'criminaliteit', of 'controle', of 'onveiligheid', of nog, 'risico' of 'gevaar'). Met deze taakverdeling is op zich niets mis. Zoals elke inleidende criminologiecursus kan aantonen, ligt de hele geschiedenis van de criminologie gelukkig bezaaid met voorbeelden waarin dergelijke theoretische inspiratie en criminologische toepassing goed, dit wil hier zeggen, 'geïnspireerd' en 'inspirerend', zijn verlopen. Alleen de laatste twee decennia eigenlijk is het wat pover gesteld met theoretische inspiratie. Hiermee wil niet zozeer gezegd zijn dat vele criminologen, door de massale vloed van empirisch en meestal hoogst ongeïnspireerd contractonderzoek die ze vaak noodgedwongen moeten ondergaan, van elke vorm van theoretische inspiratie vervreemd zijn geworden. Integendeel. Wat wel het geval blijkt te zijn is dat zeer vele criminologen, tijdens hun inspiratietochten in het ruimere (sociaal-)theoretische en filosofische veld, steeds weer naar de oude bekende pleisterplaatsen trekken en aldaar dan uiteraard de oude bekende theoretische inspiraties blijven opdoen. Dezelfde paden worden daarbij nogal eens platgetreden. Slechts zelden wordt er verwijld in de buurt van de meer recente theorieën, perspectieven, en modellen. En dat in een tijd - laat ons voor het gemak stellen: van 1975 tot 2005 - waarin vooral in de sociale theorie en filosofie uitermate veel verandering en vernieuwing heeft plaatsgegrepen. Het leeuwendeel van deze verandering en van deze vernieuwing is evenwel aan een belangrijk deel van de criminologische gemeenschap voorbijgegaan.

Om precies deze reden hebben een aantal mensen zich onlangs binnen de schoot van de Britse Vereniging voor Criminologie (BSC) verenigd om, ten behoeve van deze criminologische gemeenschap, de toegang tot de meer recente theorievorming en de meer recente intellectuele discussies iets gemakkelijker te maken, dat alles met het oog op het stimuleren van actueel geïnspireerd criminologisch onderzoek en onderwijs.